

белъ за насъ. Селимински разсждава въ 1841 г. твърде основателно, макаръ и песимистично, така:

„Ако положимъ, че се освобождаваме отъ политическо робство и добиваме политическо съществуване и народна автономия, тогава какво ли трѣбва да правимъ? Ние, които станаме варвари между варваритѣ, невежи, неопитни, заразени по сърдце и по умъ отъ отвратителнитѣ и гибелни турски наредби, вѣрвамъ, че ще се покажемъ недостойни за божия даръ, свободата, и ще претърпимъ по-лоши злини. Защото съ свободата изникватъ безбройни страсти, които разклащатъ държавата отъ основи. Тогава или ще изкаратъ на търгъ нещастния народъ, следъ като отслабне отъ междуособицитѣ, или ще продадатъ първенството за една паница леща, както Исавъ, или ще се повика намѣсата на нѣкой силенъ народъ за едно вѣчно иго, както е вече станало съ гореказанитѣ нещастни народи (— покоренитѣ отъ Русия Кримъ и Грузиния). Въ такъвъ ужасенъ случай, кой храбръръ гражданинъ има толкова храбростъ и умъ, за да победи тѣзи по-лоши владѣтели, сир. страститѣ, да спре народа предъ пропастьта и да спаси новия държавенъ строй отъ политическитѣ бури? Или кой е толкова решителенъ, да си приготви най-напредъ вжже или колъ, та после да се осмѣли и извърши истински патриотически дѣла? Историята на народитѣ ни е запазила само малко примѣри отъ подобни доблестни мжже. Простиятъ народъ е доволенъ, ако живѣе малко естествено, макаръ и подъ чуждо иго. Но цивилизованитѣ народи и подъ най-меката чужда власть не могатъ да се ползватъ нито отъ политическа свобода, нито отъ своята народностъ; а безъ тѣзи блага предпочтително е човѣкъ да лежи два аршина подъ земята“.

Това е политико-социалното вѣрую на Селимински, което и днесъ не можемъ да четемъ безъ удивление предъ дълбоката интуиция, подкрепена съ уроци отъ историята. Надъ всички временни и нагледъ тѣй примамливи придобивки той поставя вътрешното усвършенствуване, моралната здравина и просвѣтената сплотеностъ. Иначе, изградената случайно държавна сграда рухва и народнитѣ правдини и идеали биватъ унищожени подъ напора на междуособицитѣ и на неизбѣжното чуждо господство.